



| Guía Docente          |                                                                                                                                                                                     |          |                    |                     |
|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--------------------|---------------------|
| Datos Identificativos |                                                                                                                                                                                     |          |                    | 2017/18             |
| Asignatura (*)        | Pedagogía. socioloxía e psicoloxía das artes plásticas e visuais                                                                                                                    |          | Código             | 652611B11           |
| Titulación            | 8 Mestrado Universitario en Profesorado de Educación Secundaria: Artes Plásticas e Visuais                                                                                          |          |                    |                     |
| Descriptor            |                                                                                                                                                                                     |          |                    |                     |
| Ciclo                 | Período                                                                                                                                                                             | Curso    | Tipo               | Créditos            |
| Mestrado Oficial      | Anual                                                                                                                                                                               | Primeiro | Obrigatoria        | 5                   |
| Idioma                | CastelánGalego                                                                                                                                                                      |          |                    |                     |
| Modalidade docente    | Presencial                                                                                                                                                                          |          |                    |                     |
| Prerrequisitos        |                                                                                                                                                                                     |          |                    |                     |
| Departamento          | Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación                                                                                                        |          |                    |                     |
| Coordinación          | Suarez Brandariz, Roberto                                                                                                                                                           |          | Correo electrónico | r.sbrandariz@udc.es |
| Profesorado           | Suarez Brandariz, Roberto                                                                                                                                                           |          | Correo electrónico | r.sbrandariz@udc.es |
| Web                   |                                                                                                                                                                                     |          |                    |                     |
| Descrición xeral      | A complexidade do aprendizaxe das artes plásticas e visuais é un continuum no tempo. Esa viaxe debe ser desenrolada ca titoría dos futuros docentes, nunha relación de ida e volta. |          |                    |                     |

| Competencias do título |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Código                 | Competencias do título                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| A2                     | (CE-G2)Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan á aprendizaxe.                                                                                                                                                                                                                                 |
| A3                     | (CE-G3)Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.                                                                                                                                                                                                                                         |
| A4                     | (CE-G4)Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes                                                                                                                                                                                                          |
| A5                     | (CE-G5)Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas                                                                                                                                                                                                                                         |
| A6                     | (CE-G6) Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| A9                     | (CE-G9)Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia                                                                                                                                         |
| A10                    | (CE-G10)Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade. |
| A11                    | (CE-G11)Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.                                                                                                                                                                                                                                |
| C3                     | Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.                                                                                                                                                                             |
| C4                     | Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.                                                                                                      |
| C7                     | Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.                                                                                                                                                                                                                                                                            |

| Resultados da aprendizaxe                                                                                                                                                                                                                                                                                       |      |                        |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------------------------|-----|
| Resultados de aprendizaxe                                                                                                                                                                                                                                                                                       |      | Competencias do título |     |
| Ser capaz de introducir a perspectiva da educación para o desenvolvemento nas propostas de animación á educación visual desenvolvidas nas aulas combinando, deste xeito, o carácter lúdico e de goce que a plástica debe proporcionar, xunto cunha actitude crítica e comprometida coa realidade que nos rodea. | AP2  |                        | CM3 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | AP3  |                        | CM4 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | AP4  |                        | CM7 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | AP5  |                        |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | AP6  |                        |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | AP9  |                        |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | AP10 |                        |     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | AP11 |                        |     |



| Contidos                                     |                                                  |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Temas                                        | Subtemas                                         |
| BLOQUE I:<br>Sistemas de representación      | * Sistema Diédrico.<br>* Sistema Cónico          |
| BLOQUE II:<br>Creación dun obxecto artístico | * ¿Cómo vemos dun xeito diferente algo habiyual? |

| Planificación            |                           |                   |                                           |              |
|--------------------------|---------------------------|-------------------|-------------------------------------------|--------------|
| Metodoloxías / probas    | Competencias              | Horas presenciais | Horas non presenciais / traballo autónomo | Horas totais |
| Obradoiro                | A3                        | 73                | 0                                         | 73           |
| Prácticas de laboratorio | A4 C7                     | 10                | 0                                         | 10           |
| Lecturas                 | A2 A5 A6 A9 A10 A11<br>C3 | 1                 | 8                                         | 9            |
| Aprendizaxe servizo      | A10 C4                    | 15                | 0                                         | 15           |
| Sesión maxistral         | C4                        | 12                | 0                                         | 12           |
| Atención personalizada   |                           | 6                 | 0                                         | 6            |

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

| Metodoloxías             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Metodoloxías             | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Obradoiro                | No taller de plástica se orientan os distintos camiños.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Prácticas de laboratorio | Prácticas multidisciplinares                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Lecturas                 | Selección de textos de lectura obligatoria                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Aprendizaxe servizo      | Proposta educativa que combina procesos de aprendizaxe e de servizo á comunidade nun só proxecto onde o alumnado aprende ao traballar sobre necesidades reais da contorna co fin de melloralas. Ten unha tripla intencionalidade: pedagóxica, solidaria e reflexiva.<br>Desenvolverase unha acción socioeducativa de investigación e sensibilización sobre o dereito ao hábitat na cidade da Coruña. Servíndose da cartografía social, tratarase de visibilizar as realidades de persoas inmigrantes e persoas sen fogar respecto da cuestión estudada.<br>Trátase dunha acción compartida coas materias de Educación multicultural de 2º curso de Educación Social e de Pedagogía, Acción Socioeducativa con Minorías e Colectivos Vulnerables de 1º curso de Educación Social, ademais de realizarse en colaboración coa ONGD Arquitectura sen Fronteiras |
| Sesión maxistral         | Exposición clásica de contidos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| Atención personalizada                |                                                            |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| Metodoloxías                          | Descrición                                                 |
| Obradoiro<br>Prácticas de laboratorio | Seguimento personalizado dos procesos que leva cada alumno |

| Avaliación   |              |                               |               |
|--------------|--------------|-------------------------------|---------------|
| Metodoloxías | Competencias | Descrición                    | Cualificación |
| Obradoiro    | A3           | Seguimento do traballo diario | 70            |



|                     |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |    |
|---------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Aprendizaxe servizo | A10 C4 | <p>Avaliarase a calidade do servizo realizado así como as aprendizaxes desenvolvidas durante o proceso, a través do diario de campo que cada grupo deberá realizar de cada unha das derivas / saídas de campo, e dun breve informe de autoavaliación final.</p> <p>O servizo será avaliado polo profesorado implicado e por parte da entidade colaboradora (ASF), no que respecta a:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Información recollida na cartografía social.</li><li>- Imaxes do dereito ao hábitat seleccionadas.</li><li>- Textos elaborados para cada imaxe.</li></ul> | 30 |
|---------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

## Observacións avaliación

Entendendo o proceso creativo como unha secuencia ligada o tempo, non se pode entender a avaliación como un proceso simplemente cuantitativo, senon como un punto de chegada a un determinado estadio que implica unha relación entre o alumnado e o profesorado diferente da tradicional. A capacidade de reflexión e autocritica debe indicarnos máis que unha simple avaliación clásica.

Recoméndase os envíos dos traballos telematicamente e de non ser posíbe, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dupla cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sustentábel dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

## Fontes de información

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Bibliografía básica</b>         | Agra, MJ (1999) O ESPAZO DA ARTE NA EDUCACIÓN. Santiago de Compostela, USCCalaf, R. y otros (2010) CÓMO ENSEÑAR ARTE EN LA ESCUELA. MadridIzquierdo Asensi (1990) GEOMETRIA DESCRIPTIVA. Ed. Dossat, MadridCareri, Francesco (2013) WALKSCAPES. El andar como práctica estética. Ed. GG Madrid |
| <b>Bibliografía complementaria</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

## Recomendacións

**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

**Materias que se recomenda cursar simultaneamente**

**Materias que continúan o temario**

## Observacións

Asistencia/participación activa, compromiso, solidaridade, responsabilidade, autocritica, ENTUSIASMO!!!!

(\*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías